

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 46. Ampliùs duæ illæ propositiones confutantur quadruplici ratione.
Quarum 1a. petitur ex enormitate magna fornicationis, & aliorum
peccatorum carnis in Sacerdote. 2a. ex eo quòd sanctitati ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

luis; an qui eum amiseret, iustis? Si ergo pro libellis acceptis poenitentiam ante Communionem agendam conseruerit; à fortiori pro adulterio & fornicatione, utpote libellione grauioribus. Enimverò si tam acri censurà perstrinxerunt eos, qui ante diurnam magnamque poenitentiam Communionem dabant Christianis, ante plures dies (gravissimæ persecutionis timore) prostratis; quia scilicet non crediderunt uno momento, vel levi poenitentia, sed multis dumtaxat precibus, multis gemitibus & afflictionibus posse reparari: quâ censurâ perstrinxerunt ipsâ die commissi criminis eos Communione donantes, qui, nullo timore coacti, sed voluptate illecti, adedque longè pleniori voluntate, enormibus peccatis consenserunt?

602 Nec certè de solis idololâtris, sed de quocumque peccato grauiter enormi Ambrosius in Psal. 118. ait, *In ipsa Ecclesia, ubi maxime misereri decet, teneri quam maxime debet forma iustitiæ, ne quis à Communionis consortio absentus* (quod pro quocumque crimine saltem grauiore, etiam pro fornicatione fiebat) *brevi lachrymula, atque ad tempus parata, vel etiam uberioribus fletibus, Communionem, quam pluribus debet postulare temporibus, facilitate Sacerdotis extorqueat.* Plura ad idem Sanctorum testimonia libro sequenti (favente Deo) proferemus. Non possunt quidem hodie fideles adstringi ad omnes illos poenitentium ritus, qui tunc observabantur; sed cum eadem hodie lex divina sit quæ olim, & eadem peccatorum gravitas; hodie verum est, sicut olim, alto vulnere longam medicinam esse necessariam, nec medicinam esse debere minorem, quam vulnus, &c.

CAPUT XLVI.

Amplius dua illo propositiones consulantur quadruplici ratione. Quarum 1^a. peiusur ex enormitate magna fornicationis, & aliorum peccatorum carnis in Sacerdote. 2^a. ex eo quod sanctitati Corporis Christi magnopere advenferunt. 3^a. ex insio Christiani? & imis sensu communi, quo apprehenditur velut quâpiam valdè indignum, quod Sacerdos ab ara Veneris & diaboli post paucos horas ad aram Christi transeat, ad ibi exercendum Sacerdotis officium. 4^a. ex difficili & rara, neque ex paucis gemitibus presumenda conversione Sacerdotum, flagitia carnis perpetrantium.

603 Quam enormia flagitia sint sodomia, & bestialitas, quamque homine indigna, satis notum est universis, satique Tertullianus exprimit, dum l. de pudicitia c. 4. vocat non delicta, sed monstra. Nec ignota est gravitas adulterii, quo nedum castitas, sed & alienus thorus violatur. Graviter demique fornicationis pluribus argumentis demonstrat Apostolus 1. Cor. 6. Demonstrant & Canones, septem annorum poenitentiam imponentes vel ipsi Laico fornicanti: *Fornicator septem annis sanctis non communicabit* (inquit Basilus Episc. Canon. 3. ad Amphil. can. 59.) *duobus destens, & duobus audens, & duobus substratus, & in uno consistens. Octavo autem anno ad Communionem admittetur.*

604 Hinc propositio (contra quam in præsentibus disputamus) tam citò utique post fornicationem, vel enormius carnis peccatum, Sacerdotem ad altare mittens, instar monstri vita est S. Petro Damiano: *Si enim (inquit) vix Laico lapsò permittitur, ut Ecclesiam cum aliis oraturus introeat; qualiter isti dabitur, ut ad altare Domini pro aliis intercessurus accedat? Si ille, antequam tam proli-*

xum poenitentia spatium transgat, non meretur audire; iste quomodo dignus est sacra Missarum solemnitas celebrare? Si ille qui minus peccavit, ut puta per latum seculi iter procedens, indignus est celestis Eucharistiæ munus ore percipere; qualiter iste merebitur tam terribile mysterium pollutis manibus tractare?

Enimverò usque adeo sanctam & immaculatam esse oportet Sacerdotis vitam, ob sublimem sui Ordinis & Officii dignitatem, ut omnes in illum, & in ejus vitam, velut in aliquod exemplar excellens intueantur, ait Chrysostomus homil. 10. in 1. ad Timoth. 3. Et idè Apostolus Paulus (ut habet Canon Apostolus dist. 8.) *quando elegit ordinandos Presbyteros... ait: si quis sine crimine est, sicut est homicidium, adulterium, aliqua immunditia fornicationis, furtum, fraus, sacrilegium, & cætera hujusmodi: quolibet itaque horum implicatus ordinari non debet.* Quomodo ergo tam enormiter per aliquod illorum criminum à sanctitate post suam ordinationem collapsus, statim potest sanctissimum altaris sacrificium offerre?

Id indignum atque intolerabile esse, præter dicta superiori capite, probatur 1°. ex enormitate fornicationis, aliorumque supradictorum scelerum in Sacerdote. Si enim *levia Laicorum delicta, in Sacerdotibus magna esse Tridentinum sess. 22. c. 1. testatur; igitur quæ in Laicis gravia sunt, in Sacerdotibus enormia sunt, illa saltem quæ non modicum opprobrium sacerdotali faciunt Ordini, eò quod specialiter pugnent cum sanctitate & honore Ordinis & Officii sacerdotalis, cuiusmodi est fornicatio: quæ quia peccatum est admodum vile, vileque in oculis Dei & hominum reddit istius sceleris reos, & in tantum viles, ut vilitas illius à parentibus in filios, à filiis in parentes redundet (propter quod Levit. 21. filia Sacerdotis clam fornicata, flammis exuritur) enormiter haud dubiè pugnat cum honore Ordinis Officique sacerdotalis. Unde Chrysostomus homil. 76. in Matth. Sacerdotum (inquit) *filia istius criminis reæ igne cremabantur. Quæ ex re, quam magnus poenarum cumulus Pontificem, vel Sacerdotem expectet peccantem, legis Conditor voluit significare. Nam si filiam ejus atrocis puniri iussit, quid erit de ipso? Et l. 6. de Sacerdotio post medium: Ostendere volens Deum hominum peccata longè majori supplicio expiari, dum à Sacerdotibus, quam dum à privatis sunt, mandat Levit. 4. ut tantumdem pro Sacerdotibus, quantum pro universo populo sacrificium offeratur. Quod quidem quid aliud signat, quam Sacerdotis vulnera majores medicamento atque auxilio indigere; atque aded tanto, quanto conjuncta simul populi vulnera indigent? Porro majori nequaquam indigerent, nisi ea graviora forent. Aique graviora certè sunt, non naturâ ipsâ, sed Sacerdotis, qui ea commiserit, conditione ac dignitate.**

Pugnare etiam enormiter cum sanctitate Ordinis Officique Sacerdotalis, demonstratur ex eo quod si fornicatio Sacerdotis veteris legis aded pugnaverit cum sacerdotali sanctitate ipsius, ut (juxta Chrysostomum) flammis expiari vix posset; quid censebimus (inquit eximius D. Hennebellus in thesi de Sacerdote lapsò) de fornicatione Sacerdotis novæ Legis, qui tot titulis ad majorem castitatem sanctitatemque, præ Sacerdote veteris legis, obstringitur? In fornicatione (ait Chrysostomus homil. 18. in 1. Cor. ad hæc verba: *qui autem fornicatur, in corpus suum peccat*) totum corpus fit sceleratum & execrandum. Tamquam enim incidens in lebetem immunditiae, fordidusque & inquinatus tinctum sic pollutur. Et quid sanctitati magis adversum, quam brutali libidini totum hominem subijci, ita ut nihil aliud cogitare quam sceleratissimam libidinem valeat?

Hoc

hoc autem facit fornicatio: cetera namque peccata, etsi per corpus gerantur (inquit Commentator in Epistolas Pauli apud Ambrosium) non tamen animam ita carnali concupiscentia faciunt obstrictam & onerosam, quemadmodum commiseri facit animam cum ipso corpore usus libidinis, aperi in opere carnali fornicationis. Quia in tantum agglutinatur anima corpori, ut ipso momento nihil aliud cogitare homini liceat, aut intendere: quia ipsam mentem captivam subdit ipsa submerso & absorptio libidinis & concupiscentia carnalis. Similiter Augustinus term. 162. edit. nov. ff. Videtur B. Apostolus... exaggerare voluisse fornicationis malum, super cetera omnia peccata, quae etsi per corpus committantur, non tamen animam humanam concupiscentia carnali ita efficiunt obstrictam & abnoxiam, quemadmodum in solo opere fornicationis corporali commiseri facit animam vis ingens libidinis cum ipso corpore. & unum cum ipso quodammodo agglutinari & devinctum esse... sic enim totus homo abhorbetur ab ipso, & in ipso corpore, ut jam dici non possit ipse animus saus esse, sed simul totus homo dici possit, quod caro sit, & spiritus vadens, & non revertens... Nunquam sic totus homo corporis voluptati addicitur, & ineffabiliter vel inevitabiliter affigitur.

608 Accedit major adhuc fornicationis gravitas in Sacerdote ex triplici alio capite. 1. ex solemnii castitatis voto quod sacrilegium violat.

609 2. ex sacerdotali dignitate, quae quantum celsior est, majorque gratia Sacerdoti collata, eò graviore lapsu ruit in peccatum tam vile. Tantò namque gravius est peccatum, quantum major qui peccat habetur. Et quantum quis altiore in loco est constitutus, tantò lapsu graviore ruit. Unde Bernardus term. Ecce nos reliquimus omnia: In Clero (inquit) tamquam in caelo gerens iniqua, quid nisi de ministerio judicetur? caeleste tenet officium (Angelus enim Domini exercituum factus est) tamquam Angelus aut eligitur, aut reprobat. Inventa quippe in Angelis pravitatis, & disstrictius judicetur necesse est, & inexorabilius quam humana.

610 3. ex circumstantia temporis, quando tunc committitur, cum imminere cognoscitur tempus sacrificii offerendi. Ex hoc namque major est iniquitas tua, quòd ne reverentia quidem tanti mysterii proximè celebrandi foetidissima voluptatis illecebris pravalerè potuit. Ob tantam fornicationis enormitatem, Patres omnes, qui ante Lidiorum Mercatorem, sive ante supposititiarum epistoliarum Calixti, Gregorii & Lidiori Hispanensis promulgationem ab ipso factam flourerunt, sacerdotalibus functionibus Sacerdotem in fornicationem lapsum restituere ausi non sunt; omnes item Patres, qui supposititiis epistolis illis decepti priorum Patrum doctrinam temperarunt, numquam tamen adduci potuerunt, ut ipsum tam citò altari restituerent. Et erit hodie novarum opinionum fabricator, qui talem altari restituere ausit, illo ipso die, quo peccatum tam enorme commisit? Hoc est quod vulgatissimo Theologorum Canonistarumque iudicio, Covarruvæ tempore impium censeri solebat, ut ipse Covarruvias ad caput si furiosus n. 7. ait: Impium censeri solet (nota vulgatissimam tunc sententiam) posse Sacerdotem, qui nocte praverit dormierit cum femina, statim celebrare praemisissâ contritione & Confessione.

611 Hoc est quod clarissimus Vencientis Episcopus Godæus in Historia sua Eccles. ad annum 594. dicit cum puritate victimæ corporis Domini componi non posse, magis quam componi possit lux cum tenebris, & Christus cum Belial.

Hoc est quod Merbellius, loco supra laudato, velut impiam, sacrilegam & nefariam doctrinam perhorrescit dicens: Procul dubio perborresces vel cogitatione, vel recordatione nefariae illius doctrine quo-

rumdam hominum, pari ad infestam impietate confirmantium, Sacerdoti, post habitam eo ipso die, quo celebraturus est, copulam carnalem cum femina, aut pollutionem voluntariam, liberum esse sine culpa veniali rei divinae incumbere. Et infra: impium & sacrilegum est asserere, Sacerdotem posse celebrare, vel Laicum posse communicare, iuso & licet, eo ipso die quo in voluntariam pollutionem incidit, vel quo fornicationem, adulterium, vel peccatum contra naturam admisit. Hanc doctrinam, imò impietatem, totis Antiquitati contrariam esse supra docuimus.

Hoc est quod piissimus Contenson. to. 8. dislett. 612 4. c. 2. horribilem quorundam Recentiorum corruptelam appellat: Ex his patet quantum à S. Thomae doctrina castimonia quorundam Recentiorum corruptela abhorreat, qui nedum Laicis, sed & Sacerdotibus (quorum status, character, & tessera sanctitas est) post patrata nefandissima carnis peccata, nedum Communionem, sed & sanctissimorum mysteriorum tractationem & celebrationem concedunt, eosque à lupanaribus (horribile dictu) adhuc recentes, adhuc calentes ad tremenda altaria immittunt... post nudam Confessionem.

Hoc est quod Illustrissimus D. Neercasellus E. 613 piscopus Cantoniensis pluribus impugnat in Amore suo penitente l. 2. c. 21. Si enim (inquit) Emericus de bonis, nobilis & pius Scripturæ & Societate, censent esse SCELUS HORRENDUM DICTU, ET ANGELIS IPSIS DETESTABILE, QUODVE VALEAT SOLI TENEBRAS OFFUNDERE, TERRAM TREMEFACERE, ET ELEMENTA PERMISCERE, si quis Laicus eodem, vel postero die, vel tertio, aut quarto, à sumpta Eucharistia ad suas sordes revertatur, aut illum quis sumere audeat, qui pridie, nudius tertius vel quartus ante peccaverat: nonne idem scelus detestabilis & horribilissimus erit, si recenset à propudiis & flagitiis, non solum Eucharistiam sumere, sed & consecrare, sed etiam Mediatoris officium assumere audeant? Elanguerit Canonum vigor... infusus animis Christianis reverentia, & adorationis sensus, quo corpus Domini colendum est, nunquam ita langueret, ut probare possit, quòd homines, adhuc libidine sumantes, atque sacentes, sacris operentur, eamque carnem consecrati, tractent, pro aliis offerant, aliis colendam exponant, manducandam presentent, & ipsi eam sumant, atque in sua viscera, adhuc sedis esibus ferventia, vel tepentia demittant, quam carnem virginis Mariae uterus non potuit concipere, nisi Spiritus sanctus in illam descenderet, & virtus Altissimi sanctissime Virgini, ut adhuc purior evaderet, mirabilius obumbraret.

Atque hinc se offert secunda ratio, ad confundendam illam novitiam opinionem, quòd utique sanctitati corporis Christi magnoperè immunditia, quæ ex fornicatione contrahitur, tam secundam animam, quam secundum corpus repugnet. Nam (ut Hennebellus optimè prosequitur ubi supra) & anima efficitur adeò immunda, per appetitum immunditiæ, & perpetuum recursum cogitationum immundarum; & caro ipsa per pronitatem ad opera immunda, ut de fornicatione merito dici possit, quòd sit mors corporum, interitus animarum, carnem polluit, mentis lumen extinguit, Spiritum sanctum de templo humani corporis eiecit. Unde S. Thomas hic q. 80. a. 5. ad 2. peccatum fornicationis reddit ineptum hominem ad perceptionem huius Sacramenti, in quantum scilicet per hoc peccatum spiritus maxime carni subicitur, & ita impeditur devotio, & fervor dilectionis, qui requiritur in hoc Sacramento.

Enimverò si propter pollutionem nocturnam, ex turpi cogitatione vigilantis ortam, nec in se, sed in ea dumtaxat causa voluntariam, sacro mysterio abstinere eà die oportet, ut dicitur cap. testamentum

dist. 6. Unde & Gregorius scribens Augustino Anglorum Episcopo (teste S. Thoma ubi supra in corpore articulo 1. & in 4. dist. 9. q. 2. ad 4.) dicit *cessandam esse à Communionem, quando ex turpibus cogitationibus provenit*. Si etiam juxta Pium V. in rubrica de dispositione corporis (præfixa Missali Romano Editionis Plantiniana anni 1566.) *si præcesserit pollutio nocturna, quæ constat fuerit ex præcedenti cogitatione, quæ sit peccatum mortale... abstinendum est à Communionem & celebrationem*. Quam magis propter fornicationem in se directe volitam, quæ Sacerdos templum Spiritus sancti non solum violavit, corpusque suum, magno sanguinis Christi pretio emptum, spiritui immundo tradidit, & membra Christi, fecit membra meretricis; sed nec Officii sanctitate, nec solemnitate voto, nec proprii honoris memoria, nec sui Ordinis opprobrio, nec imminente purissimum Virginis Filium immolandi ac fumendi tempore cohiberi potuit, quin minus sacrilegium tam abominandum committeret?

616 Tertia ratio petitur ex isto Christianis animis sensu, quo apprehenditur velut quidpiam valde indignum, quod Sacerdos, adhuc libidinis calore fumans ac foetens, virginem Agni immaculati carnem in altari Christi consecret, tractet, in victimam pro aliis offerat, atque in viscera sua trajiciat, paucis horis postquam eadem sua ipse viscera, futumque corpus & animam diabolo in victimam in ara Veneris obtulit. Scandalizantur hoc ipso pii fideles hoc videntes: quia fornicationem Sacerdotis, atque ipsius peccata enormia, quæ vel lege veteri, vel hodieum lege civili poenâ capitali puniuntur, apprehendunt ut magnum sacerdotalis Ordinis opprobrium, quo Sacerdos indignus redditur altaris ministerio. Si enim Sacerdotis filia in fornicationem lapsa in lege veteri ne vitâ quidem corporali digna censetur; quomodo in nova lege Sacerdos ipse, antequam per poenitentiam labores, lachrymas, fletus, jejunia, orationes tantum facinus capitali supplicio dignum expurget, dignus cenferi potest vitâ divinâ? Quemadmodum ita homines inter se compositi sunt, ut, etiam post impetratam extraordinariâ gratiâ veniam, audax proflus & impudens videretur, qui modicissimo tempore post injuriam atrocissimam Principi illatam, quæ capitali supplicio plecti merebatur, graviâ istâ non contentus, in mensam ipsius se ingereret, pro aliisque intercederet, & præcipua quæque Aulae regis ministeria invaderet; magnopere quoque ipsi timendum foret, ne Princeps ob ipsius impudentiam, superbiam & præsumptionem, irritaret gratiam, quam humilitate supplicantis commotus jamjam misericorditer tribuerat. Sic pii Christiani ita inter se compositi sunt, ut (etiam post reconciliationem cum Deo per humilem dolorosamque Confessionem extraordinariâ Dei gratiâ & misericordiâ impetratam) audax, impudens & præsumptuosus ipsis videretur facinus Sacerdotis, qui quasi gratia illa extraordinaria ipsi non sufficeret, tam cito obliteraret memoriam atrocissimæ injuriæ Christo illatæ, quæ tollens membra Christi horrendo sacrilegio fecit membra meretricis, violatumque corpus suum, id est templum Spiritus sancti, Deo solemnitate sponcione consecratum, pretio magno emptum à Christo, turpissimâ proditione templum fecit demoniorum; modicissimo tempore, seu paucis horis post tam enorme crimen (necum capitali supplicio, sed perpetuâ execratione excommunicationeque dignum) in Christi mensam se ingereret; corpusque ipsius invadere, altari pro aliis intercessurus accedere, sacraque Missarum solemnitate, atque alia præcipua regni Christi mysteria tractare auderet. Cum commissi criminis pudor, verecundia, horror, ipsum eò usque saltem con-

fundere atque humiliare deberet, ut ante expiatum dignâ poenitentia tantum flagitium, se tantum cum Christo familiaritate reputaret indignum. At quomodo se humiliat, qui post crimen immane, statim dignum se judicat maximo favore, sublimiorique honore, quem homo viator possit ambire, maximusque Dei amicus possit exoptare? Si humilitatem (necessariam certe ad exercendum Sacerdotis officium, post flagitium tam probrosum) in ipso nihilominus reperiri, quispiam pertinaciter contenderit; longissime profectò humilitas ista distat ab humilitate Publicani, Cananæ, Magdalene, & Filii prodigi. Siquidem Publicanus præ confusione non audebat oculos levare, nec ad cœtum Sanctorum accedere: ille præsumit ad altare accedere, & ibi Sanctum Sanctorum Deo offerre & manducare. Cananæ, canem se cogitans, modicum quoddam, & exiguum beneficium desiderans, non mensam (inquit apud Augustinum serm. 74. de temp. c. 6.) *invado, sed micæ quæro*: ille nedum filiorum, sed & Christi mensam audacter invadit. Magdalena, licet multum diligens, atque ex magna dilectione crimina sua detestans, ideoque remissionem à Christo consecuta, non audet à Christi vestigiis ad manum, ad os, ad verticem statim convolare. Audet hoc verò Sacerdos ille, statim post Confessionem, paucisque horis post admittit horrendum crimen. Filius denique prodigus, ad patrem magna cum conversione revertitur, non statim immo honores, sicut ille Sacerdos, sed hoc unum suppetere ausus fuit: *Fac me sicut unum de mercenariis tuis*.

Præsumptionem Sacerdotis auget, quod, licet sibi videatur aliquoties contritus & confessus, justissimum timorem habere debeat, ne toto corde equidem non sit conversus, uti Publicanus ille fuit, sicut & Filius prodigus, & Magdalena; nec proinde dignus audire cum Magdalena, ad Dominicos pedes provoluta, *dimittuntur tibi peccata tua*. Neque enim audivit hoc Magdalena, nisi post heroicum actum, quo (omni humano respectu posthabito) in convivii locum ingressa, etsi non vocata, atque ad Dominicos pedes prostrata, grandibus lachrymis eos lavare, & capillis suis tergere inter epulas non erubuit. Quod, utpote extraordinariâ Christi gratiâ factum, simili gratiâ sibi quoque factum abique prælitio ullo actu heroico, valde præsumptuose Sacerdos nollet credere. Et hinc

Quarta ratio est, quia Sacerdos tam enormiter lapsus valde seducit seipsum, si nullis adhuc præmissis laboriosæ poenitentia operibus, ex hoc tantum quod peccatum suum cum aliquo dolore vel etiam aliquot lachrymis consistatur, illico præsumat se conversum ut oportet ad fructuosam absolutionem. Videns enim quem offenderit, & quam enormiter offenderit, nedum gratiâ extraordinariâ, sed & ordinariâ se indignum reputare debet. De suisque lachrymis & gemitibus humiliter sentiens, lachrymas suas tam enormi delicto ablucendo impares consisti debet, vel saltem de earum insufficientia magna cum ratione dubitare, ob dicenda sequenti capite. Maxime cum merito timere debeat, ne in tantum scelus corruere permittitur sit, in poenam oculi alicujus criminis præcedentis, v. g. præsumptionis de seipso, prout accidit Petro. Vix enim accidit, ut bonus Christianus à crimine valde enormi suam ordiatur ruinam. Occulta solent peccata præcedere, quæ terribili hæc medicinâ curanda sint. Sic triplicem Christi negationem in Petro antecessit nimia de suis viribus præsumptio. Et hoc sensu Augustinus 14. Civ. 13. *Audeo (inquit) dicere, superbis esse utile, cadere in aliquod apertum manifestumque peccatum, unde sibi displiceant, qui sibi placendo ceciderunt*. Propterea ergo Sacerdos, à lapsu suo resurgere

resurgere volens; ipsi lapsu suo cautior factus, magno opere debet timere, ne ad cumulum peccatorum, quæ priori suâ præsumptione contraxit, nova accedat præsumptio, quæ nimis facile sibi persuadear, se satis conversum, cum revera non sit. Præsertim cum sufficiens conversio Sacerdotis, post enorme crimen, res admodum rara sit, ardua & difficilis, ut sequenti capite demonstrabitur. Memor ergo unde exciderit, donec tantum crimen dignis elicitur poenitentiae fructibus, imitari debet humilitatem Publicani, Cananæ, Magdalena, Filii prodigi, de quibus proxime, necesse illud dignam æstimare gratiæ plenæ conversionis, nec cui sola prima proferatur, vitulus saginatus mactetur, convivium paratur, sed omni potius confessione, quam honoribus istis, divino præsertim convivio, se dignum agnoscendo, dicere cum Petro: *Exi à me, quia peccator sum, Domine*; cumque Publicano, oculis in terram demissis, longè ab altari stans, pectus percutere, dicendo: *Deus propitiu esto mihi peccatori*. Pro se denique, suisque criminibus, aliorum potius intercessionem debet implorare, quam pro aliis ipse intercedere. Ad quæ omnia simul ipsi non mediocrem injicere debet visio, quam Dionysius Carthusianus lib. 3. de quatuor novis, ex Petro Cluniacensi refert accidisse pio Religioso Anglo, qui in spiritu raptus in Purgatorium, cum miraretur, quod tam pauci Sacerdotes essent in Purgatori poenis, respecta eorum, qui ubique terrarum castimoniam polulant: responsum illud ab Angelo accepit, quod ideo ibi paucissimi erant, quia vix aliquis salum veram habet contritionem; quodque ideo penè omnes hujusmodi æterniter condemnantur. Caveant ergo Sacerdotes in fornicationem lapsi, sibi de contritione sua facile blandiri, maxime attentis iis, quæ proxime dicenda sunt.

CAPUT XLVII.

Secundùm ordinariam gratiæ œconomiam, rara & difficilis est Sacerdotum (in fornicationem lapsorum) plena conversio, sive ex toto corde; ideoque cito & facile non præsumenda; nec promissionibus ipsorum fides (sine cautione dignorum poenitentiarum fructuum) adhibenda; nec (sine ea cautione) ipsis absolventi; multo minus Communio, & Missa celebratio concedenda.

619 Demonstratur: quia secundùm ordinariam gratiæ œconomiam, difficilis est plena conversio cujuslibet peccatoris, post baptismum plenâ voluntate enormiter lapsi, nec sine præstatione dignorum poenitentiarum fructuum præsumenda, prout ex Scriptura & Traditione demonstrabitur libro sequenti. Multo ergo difficilior est plena conversio Sacerdotis, plenâ voluntate enormiter lapsi. Si enim in Laicis verum est illud Cypriani: *Quam magna deliquimus, tam granditer æsciamus. Putasne tu Dominum cito posse placari, quem verbis perdidisti abusuisti?* Si etiam in Laicis verum est illud Cleri Romani: *Delicti sui magnitudinem agnoscentes, intelligant non momentaneam, neque præpropteram desiderare medicinam.* Item illud: *Non sit minor medicina, quam vulnus; non sint minora remedia, quam funera.* Quanto magis verum est in Sacerdotibus? Si denique verum est quod Richardus à S. Victore lib. de potest. ligandi & solvendi c. 22. ex doctrina Sanctorum ait: *Si vultis nosse, & potestis patienter audire, facilius reconciliatur Paganus post crimina centum, quam Christianus post unum solum.* Profecto quanto graviora sunt crimina Christianorum, quam Paganorum; tanto graviora sunt crimina Sacerdotum, quam Laicorum. Tanto proinde difficilior conversio,

Tom. III.

& tanto (ob majorem longè difficultatem) rariores; maxime post lapsum in peccatum carnis: cujus visco semel agglutinatæ Sacerdotis animus, ob magnam ipsius tenacitatem, magnæque gratiæ in vacuum receptæ subtractionem, sine difficultate magna ab eo avelli non potest, & non nisi per ardua poenitentiarum opera, ita ut Episcopus Castoricensis in Amore suo poenitente to. 2. c. 21. merito dicat, nullam tardiores rarioremque esse conversionem, quam ejusmodi Sacerdotum. Quod etiam observavit Antonius Godæus, Vencienis in Gallia Episcopus, integritate vitæ, à fastu & ambitione alienæ, necnon eruditionis & eloquentiæ laude clarissimus: postquam enim in sua Historia Ecclesiastica ad annum Christi 579. retulisset duos Episcopos, ob flagitia Ordine matos, sed poenis nihilo meliores effectos, in fardibus perseverasse, ait, ipsos exemplo suo confirmasse veritatem hujus terribilis effati: *raro ad poenitentiam sancti Sacerdotes, qui, Deum obliis, sese flagitiis dederunt.* Quam veritatem confirmat vitio numero præcedenti enarrata.

Et idipsum ratione multiplice ostenditur. Primo quia Sacerdotes (ait Castoricensis) inter eas functiones peccant, quæ utpote magis cælestes quam terrenæ, ipsos à peccatis revocare, & ut sancti sint Deo suo monere non cessant. Propter eam namque sancti Patres peccata Sacerdotum compararunt peccatis Angelorum, quibus datus non fuit poenitentiarum locus. In Clero (inquit S. Bernardus) *tanquam in celo gerens iniqua, quid nisi de ministerio judicetur? cælestis tenet officium. Angelus Domini exercituum factus est. Tanquam Angelus aut eligitur, aut reprobat. Inventa quippe in Angelis pravitas, & distractio judicetur necesse est, & inexorabilis quam humana.* Quod iubilior namque sacerdotalis dignitas, quod ejus functiones ab omnibus terrenis magis remotæ; eò lapsus inde gravior, eò ruina major; & quod ruina major, eò operosior & infrequentior reparatio. Neque enim vulgaris, sed horribilis ille casus est, quo Sacerdos evehctus ad dignitatem Angelicâ majorem, ruit in abyssum eâ longè inferiorem, in qua jacent Turcæ & infideles.

Secundò, nulli magis à Deo deseruntur, quam Sacerdotes, qui Deum deturunt, ut se criminibus addicant. Nam tamen ipsi poenitentibus ignoscit Deus, ipsos tamen raro subit verus poenitentis affectus, saltem plenus. Quid enim, inquit præclare Halierus de sacris ordinationibus p. 1. c. 3. c. 2. §. 2. n. 8. *non essent indurato ad poenitentiam corde, qui adeo ad peccata ruentes, perfectæ fuerunt audacia, & inauratæ mentis, ut divinis monitis, quæ quotidie legunt, audiuntque, aures obstruerent; frequentioribus divinis vocibus cor occluderent, gratiæ Sacerdotis efficacissima resistens, nec divinorum mysteriorum, quæ quotidie pertrahant, nec dignitatis extimæ, quam habent, veneratione continerentur, nec pudore, nec infamia, nec populorum scandalo à peccato deterrerentur?* Profecto ut tam effrænis & pervicax peccandi voluntas corrigatur, magnâ gratiæ opus est, quam pauci student emereri. Hinc ergo fit, ut è polluis enormi crimine Sacerdotibus pauci ex toto corde convertantur, poenitentiamque agant ut oportet. Ausim dicere (ait iterum Halierus ibidem) *majorem esse debere Clerici integritatem, quam ut eam, post commissum enorme crimen, in totum reparandam esse confidat; majoremque peccantis Clerici prævaricationem & iniquitatem esse, quam ut communitur ab eo non facta, vel saltem plena, respicientia speretur.*

Tertio, minus abundant Clericis in crimina prolabantibus (maximè Sacerdotibus) auxilia, quibus Laici, imò & Monachi, dum peccant, adjuvantur. Tum quia illis indigni fiunt per abu-